

Luomupajan 5. 4. antimet

Leena Seppä

Nykyjärjestelmän hyvät puolet

- Luomukorvausjärjestelmä joustava, kohtuullisen yksinkertainen
- Vapautus viherryttämisestä
- Myyntikasviajatus hyvä, koska ei sadonkorjuuvelvoitetta
- Tuottajaorganisaatiot mahdollisuus
- Koulujakelutuki
- Hanketoiminta, koordinaatiohanke
- Neuvo2020-järjestelmä

Nykyjärjestelmän huonot puolet

- Näennäisviljely, rahat suojavaivähykkeen yms. tukeen
- Puuttuu riittävä kannuste tuottaa markkinoille, tuki sidottu liikaa peltoon, ei kannusta siirtämään eläimiä luomuun
- Investointituet eivät riittävästi huomioi luomua
- Rahat lopussa, maksuaikataulu pielessä
- Tukipolitiikka huonosti ennustettavaa
- Puutarha-alan neuvontaa ei riittävästi, eikä jatkojalostuksen
- Luomututkimuksen ja neuvonnan taso heikko
- Luomun ympäristöhyötyjä pitäisi hyödyntää paremmin
- Viiden päivän koulutusvaatimus ei riitä, koulutus myös tuotannon alettua

Toiveet uudelta järjestelmältä

- Siirtymäkauden tuki
- Kannustinperusteinen tuki, tuki myyntikasveille, kasvitiloilla max 40 % nurmea, jos satoa ei korjata , eri tukitasot eri kasveille
- Ympäristötoimenpiteitä tiloille, joilla tavanomaiset eläimet, myös ”luomuisia” ympäristö- ja ilmastotoimenpiteitä (pilottihankkeet, biokaasu)
- Kotieläintuesta pois 0,3 –vaatimus
- Viiden vuoden sitoumus, sopimuskausi jatkuu=pinta-ala voi heittää
- Puutarhaviljelyä lisättävä, korkeampi tuki
- Eläintuki irti peltotuesta > erikoistuneet naudan loppukasvattamot (yhteisnavetat, vienti)

...lisää toiveita....

- Huomioidaan luomun uudet kehittämissuunnat, mm. peltometsäviljely, permakulttuuri, holistic management jne.
- Toimijoiden jatkuva koulutus tuen ehtona
- Lisää neuvontaa ja sen parempi laatu
- **Jatketaan Neuvo2020-tyyppistä toimintaa, osa varoista neuvojen kouluttautumiseen**
- **Tutkija+neuvoja+viljelijä yhteistyöryhmiä**
- **Tuottajayhteistyön tukeminen, tuottajaorganisaatiot, sopimusviljely ammattikeittiöille**
- Yhteistyön edistäminen (rehu><lanta), luomukasvinviljelyn monipuolistaminen (valkuainen, öljykasvit, vihannekset jne.)

.....vielä lisää toiveita

- Koulujakelujärjestelmän luomutuen korotus
- Sopimustuotannon edistäminen
- Investointitukeen todelliset kustannukset, korotettu tuki-%
- Lisää peltoa kohdennettava kehittävien tilojen käyttöön
- **Tutkimusta ja tuotekehitystä, tavoite uusia tuotteita ja yrityksiä**
- 30 % 2030

1. Luomuelintarvikkeiden jalostusasteen nostaminen myynnin ja luomuviennin lisäämiseksi

- Lisää raaka-ainetta
- Koulujakelujärjestelmä
- Elintarvikejalostuksen tutkimus ja neuvonta
- Investointituet
- Ammatillinen koulutus
- Luomun brändäys

2. Luomun osuuden nostaminen 20 prosenttiin ammattikeittiöissä

- Oppia ulkomailta luomun käytössä julkisissa keittiöissä (Tanska, Ruotsi, Sveitsi)
- Valtion ruokapalveluiden luomuvaatimus 20 %, ei suositus
- Hankkeet, joilla parannetaan ammattikeittiöiden luomuosaaamista ja lisätään paikallisia luomutuotteita
- Osaamisen nostaminen keittiöissä, käyttö- ja hankintaosaaminen, myyntiosaaminen ja reseptiikka
- **Tuottajaorganisaatio > tarjoaa tuotteita, yhteistyö, jatkojalostus, markkinointi**
- Neuvo2020 -jatkojalostusneuvonta

20 prosenttiin ...jatkuu

- Investointituet jatkojalostukseen
- Tuottajien koulutus, alkaen viljelysuunnitelmasta, sopimuskäytännöt, erikoistuminen
- Varmuus tuesta, esim. koulumaito, pitkät hankintasopimukset

3. Osaamisen parantaminen koko luomuketjussa

- Luomukurssi 8 pv + jatkopäivät
- Viljelijät kouluttajina, vertaisoppiminen ja –tuki & mentorointi
- AKIS, asiantuntijoiden osaaminen, koko ketjun keskustelu
- Vuorovaikutus > oivallukset, ryhmät > tiedon jako, tila<->jalostajat
- www-koulutus yli ELY-rajojen mahdolliseksi
- Luomu osaksi ruoantuotannon koulutusta, virtuaalinen luomuopisto (amk:t, digiympäristö)
- **Johtaminen, talousosaaminen**
- Mentoritoiminta spv-vaiheessa ja muutenkin, konkarit, pienryhmät, pellonpiennartapaamiset, viljelijät kouluttajina, tiimineuvonta (palvelupaketit)

- Yhteistyön lisääminen, yhteisomistus jne.
- Kv-yhteistyö, EIP-Agri
- Kaupan vaatimukset (hygieniakysymykset), erillään pito tavanomaisista
- Tuotteen esillepano/kaupan mahdollisuudet, asiantuntemusta luomusta
- Ruokakansalaisuus, jäljitettävyys, viestintä, vahvuuksista tiedottaminen, luomun laatu
- Kannustava tukijärjestelmä
- Valvojasta valmentajaksi- ajattelu
- Tutkimuksen jalkauttaminen, tiedottaminen kv-tutkimuksista

4. Luomutuotannon parempi suuntaaminen markkinoille

- Luomutuotteet > jalostuksen kehittämine (yritystuet)
- Myyntikasvivaatimus jollain tavalla
- **Suomalaiset eivät tunne vahvuuksiaan (jäljitettävyys), tunnettava myös ostajan tarpeet, Arktinen luomu**
- Kuluttajille tietoa luomunvaikutuksista laajasti , hanke (jatkumo tärkeä), koululaiset kohteena, suurkeittiöt, kiertävä luomukokki, tv-ohjelma, luomukokkisota
- Luomututkimuksen tarve (vaikutuksista, laadusta)
- Yritystuet, tuotekehitys, jalostuksen lisääminen (vientihankkeisiin)
- Loppukasvattamoiden puute (naudanliha)
- Tilojen välinen rehukauppa ja vienti eivät näy tilastoissa, eikä suoramyynä

5. Tietämyksen parantaminen luomuruoasta

- Esimerkin hakeminen muista Pohjoismaista (velvoite % osuudesta)
- Koulujakelu paremmin integroitava opetukseen, esim. vierailuja luomutiloille, kotitalousopettajat mukaan
- Tutkimustulosten saattaminen julkisuuteen, kotimaisen tiedon jakaminen, ympäristönäkökulma mukaan
- ”neuvotaan” kauppoja (tieto, maistatus jne)
- **Yhteistyö ketjun toimijoiden välillä**
- Ero lähi- ja luomuruoan välillä (sertifiointi), tietääkö kuluttaja, mitä luomun on

Tietämyksen parantaminen... jatkuu

- MMM, MTK, SLC mukaan viestintään ja tahtotilaan
- Luomuyritysryhmähankkeet (eri puolilla Suomea olevat yritykset eivät löydä toisiaan riittävästi > digi ei ratkaise pelkästään, ratkaisu olisi korvamerkityt pienet valtakunnalliset hankkeet
- Keittiömestarikerho > keskuskeittiöt, ravintolat (sertifikaattiin voisi luottaa koko ketjussa – ravintoloita ei valvota)
- Luomusektorin kehittämisohjelma rahoituskaudelle

Avoimia kommentteja

- Valmistaudutaan luomun tuontiin
- Eläinten osalta AB/C –alueiden maksatukset samanaikaisiksi
- Luomusitoumuksiin koulutusvaatimus, esim. kaksi päivää kasvi ja yksi päivä eläin, ei etätenttimällä vaan oikea koulutus, tarpeita kerrata on varmasti
- Koulutusta myös ELYihin ja muualle luomuosaamista, laajalti eri tuotantosuunnista ja jatkojalostamisesta